

Rozsudek Nejvyššího soudu ČSSR ze dne 30.06.1967, sp. zn. 4 Tz 49/67, ECLI:CZ:NS:1967:4.TZ.49.1967.1

Číslo: 4/1969

Právní věta: Trestný čin neposkytnutí pomoci podle § 208 tr. zák. je dokonán již tím, že řidič dopravního prostředku neposkytne po dopravní nehodě, na níž měl účast, potřebnou pomoc osobě, která při nehodě utrpěla újmu na zdraví, pokud tak může učinit bez nebezpečí pro sebe nebo jiného. Pro spáchání tohoto trestného činu není rozhodné, jaké důsledky mělo nesplnění této povinnosti řidiče pro postiženou osobu, ani zda pomoc mohl poskytnout někdo jiný. Potřebná pomoc ve smyslu uvedeného ustanovení může záležet podle okolností případu např. i v přivolání sanitního vozu nebo orgánu SNB.

Soud: Nejvyšší soud ČSSR

Datum rozhodnutí: 30.06.1967

Spisová značka: 4 Tz 49/67

Číslo rozhodnutí: 4

Číslo sešitu: 1

Typ rozhodnutí: Rozsudek

Hesla: Dokazování, Neposkytnutí pomoci

Předpisy: 140/1961 Sb. § 208

Druh: Rozhodnutí ve věcech trestních

Sbírkový text rozhodnutí:

Nejvyšší soud zrušil pro porušení zákona v ustanoveních § 125 tr. ř. a § 208 tr. zák. ve prospěch obviněného pravomocný rozsudek okresního soudu v Lounech ze 7. prosince 1966, sp. zn. 2 T 497/66 a soudu prvního stupně přikázal nové projednání a rozhodnutí věci.

Z odůvodnění:

Rozsudkem okresního soudu v Lounech ze 7. prosince 1966 sp. zn. 2 T 497/66 byl obviněný uznán vinným trestným činem ublížení na zdraví podle § 223 odst. 1 tr. zák. a uložen mu za to trest odnětí svobody v trvání čtyř měsíců, který mu byl podle § 58 odst. 1 písm. a) § odst. 1 tr. zák. podmíněně odložen na zkušební dobu jednoho roku. Podle rozsudku spočívala trestná činnost v tom, že obviněný dne 3. září 1966 jako řidič motocyklu neopatrnou jízdou za snížené viditelnosti porazil chodce B a způsobil mu zlomeninu kotníku na pravé noze. Tímtež rozsudkem byl obviněný podle § 226 písm. a) tr. ř. zproštěn z obžaloby pro trestný čin neposkytnutí pomoci podle § 208 tr. zák., jehož se měl dopustit tím, že po způsobené nehodě odjel, aniž by zajistil pro zraněného B pomoc. Podle § 229 odst. 1 tr. ř. byl poškozený B odkázán s nárokem na náhradu škody na řízení ve věcech občanskoprávních.

Proti výroku rozsudku, jímž byl podle § 229 odst. 1 tr. ř. odkázán se svými nároky na řízení ve věcech občanskoprávních, podal poškozený odvolání. Krajský soud v Ústí nad Labem tento výrok podle § 258 odst. 1 písm. f) a odst. 2 tr. ř. zrušil a podle § 228 odst. 1 tr. ř. uložil obviněnému povinnost zaplatit poškozenému B částku 450 Kčs; se zbytkem uplatněného nároku odkázal poškozeného na řízení ve věcech občanskoprávních.

Nejvyšší soud ke stížnosti generálního prokurátora, podané v neprospěch obviněného přezkoumal podle § 267 odst. 1 tr. ř. správnost všech výroků napadeného rozsudku okresního soudu, jakož i řízení, jež mu předcházelo a shledal stížnost důvodnou.

Podle ustanovení § 125 tr. ř. soud v odůvodnění rozsudku stručně a jasně vyloží, které skutečnosti vzal za prokázané a o které důkazy svá skutková zjištění opřel, existenci kterých skutečností pokládá se zřetelem na výsledky dokazování za vyloučenou nebo pochybnou, jakými úvahami se řídil při hodnocení provedených důkazů, zejména pokud si vzájemně odporují a proč nevyhověl návrhům na provedení dalších důkazů. Z odůvodnění musí být zejména patrné, jakými úvahami se řídil, když posuzoval prokázané skutečnosti podle příslušných ustanovení zákona v otázce viny a trestu. Touto zásadou se okresní soud při svém rozhodování neřídil.

Okresní soud výrok o vině trestným činem ublížení na zdraví podle ust. § 223 odst. 1 tr. zák. v rozsudku vůbec neodůvodnil. Pouze konstatoval, že poškozený B utrpěl zlomeninu vnitřního kotníku na pravé noze s malou rotací úlomku a byl práce neschopen do 15. listopadu 1966.

Zranění poškozeného okresní soud nehodnotil a neuvedl, z jakých důvodů dospěl k závěru, že se jedná o újmu na zdraví podle ustanovení § 223 tr. zák. Dopravní nehoda se stala dne 3. září 1966. Poškozený B měl podle lékařské zprávy nohu v sádře do 24. října 1966. Poté mu byla sádra sejmuta a bylo započato s rozcvičováním ztuhlého kloubu. Podle výpovědi poškozeného u hlavního líčení trvalo léčení na následky úrazu až do 15. listopadu 1966. Okresní soud se nevypořádal s těmito zjištěnými skutečnostmi a neposoudil, zda poškozený neutrpěl těžkou újmu na zdraví podle § 89 odst. 7 písm. ch) tr. zák. vzhledem k delší době trvající poruše zdraví. Tím okresní soud porušil zákon v ust. § 125 tr. ř.

Obviněný byl zproštěn obžaloby pro trestný čin neposkytnutí pomoci podle ust. § 208 tr. zák. proto, že při nehodě utrpěl sám zranění, jímž byl rozrušen a dále proto, že v kritické době bylo na místě více osob, které mohly poškozenému poskytnout první pomoc. Také výpověď poškozeného B nebyla podle zjištění okresního soudu natolik přesvědčivá, aby vedla k úsudku, že bylo zapotřebí mu poskytnout potřebnou pomoc, i když trval na tom, aby dopravní nehoda byla oznámena VB.

Touto zprošťující částí výroku rozsudku porušil okresní soud zákon v ustanovení § 208 tr. zák. Trestného činu neposkytnutí pomoci podle tohoto zákonného ustanovení se dopustil řidič dopravního prostředku, který po dopravní nehodě, na níž měl účast, neposkytně osobě, která při nehodě utrpěla újmu na zdraví potřebnou pomoc, ač tak může učinit bez nebezpečí pro sebe nebo jiného. Povinnost pachatele poskytnout pomoc se tu ukládá nejen, je-li zraněná osoba v nebezpečí smrti nebo jeví známky vážné poruchy zdraví, nýbrž při jakékoli újmě na zdraví. Povinnosti poskytnout potřebnou pomoc ve smyslu tohoto ustanovení je zbaven jenom ten, kdo by jejím splněním vystavoval sebe nebo někoho jiného v nebezpečí. Trestný čin je dokonán neposkytnutím pomoci bez ohledu na to, jaké to mělo důsledky pro poškozeného. Důsledky neposkytnutí pomoci mají význam pro stupeň nebezpečnosti činu pro společnost.

Skutková zjištění objasňující jednání obviněného po dopravní nehodě jsou úplná a není v nich rozporů. Obviněný sám doznal v přípravném řízení i v hlavním líčení, že jeden z chodců mu po nehodě řekl, že ho bolí noha a žádal ho, aby ho odvezl na SNB. Obviněný řekl, že je také zraněn a že se potřebuje dát ošetřit. Poté vyzkoušel motocykl tak, že s ním ujel asi 10 m. Když k němu došla

skupina chodců, ptal se chodce, jehož bolela noha, zda je to něco vážnějšího. On odpověděl, že to nemůže říci. Poté obviněný s tandemistou odejeli.

Obviněný dopravní nehodu neohlásil a ani u ošetřujícího lékaře nevedl, že došlo ke zranění chodce. Jeho vlastní zranění bylo pouze zcela lehkého rázu, o čemž svědčí to, že jednak byl schopen řídit motocykl a vézt na tandemu osobu, a jednak nebyl uznán neschopen práce. Svědek C vypověděl, že jeden z chodců řekl, že jej bolí noha, a že tento chodec požádal obviněného, aby ohlásil nehodu na VB. Obviněný na to chodci prohlásil, že mu dá pár facek.

Obviněný se dopustil trestného činu neposkytnutí pomoci podle ust. § 208 tr. zák., poněvadž odmítl poskytnout pomoc zraněnému B, o němž alespoň za podmínek eventuálního úmyslu věděl, že utrpěl újmu na zdraví v souvislosti s dopravní nehodou, jejímž byl účastníkem. Tuto pomoc, která mohla záležet též na přivolání sanitního vozu nebo v ohlášení nehody na SNB však obviněný neposkytl, ačkoliv tak mohl učinit bez nebezpečí pro sebe. Odůvodnění zprošťujícího výroku o vině tím, že obviněný byl rozyrušen, protože sám utrpěl zranění a zejména tím, že na místě bylo více osob, které mohly poskytnout poškozenému první pomoc, svědčí o tom, že soud nesprávně vykládá ustanovení o trestném činu neposkytnutí pomoci podle § 208 tr. zák. Z odůvodnění rozsudku plyne, že okresní soud směšuje objektivní stránku trestného činu podle § 208 tr. zák. s objektivní stránkou trestného činu neposkytnutí pomoci podle § 207 tr. zák., který vyžaduje, aby se jednalo o osobu, která je v nebezpečí smrti nebo jeví známky vážné poruchy zdraví, tedy o takovou osobu, která naléhavě potřebuje první pomoc.

Odůvodnění výroku rozsudku okresního soudu o vině obžalovaného podle § 223 odst. 1 tr. zák. činí vzhledem k uvedenému pochybení rozsudek nepřezkoumatelným a skutková zjištění nespolehlivými. Odůvodnění zprošťujícího výroku rozsudku soudu vzhledem k nesprávnému výkladu ustanovení § 208 tr. zák. je v rozporu se zákonem.

Nejvyšší soud z uvedených důvodů podle § 268 odst. 2 tr. ř. vyslovil zjištění porušení zákona, za podmínek ustanovení § 272 tr. ř. podle § 269 odst. 2 tr. ř. zrušil rozsudek okresního soudu a zrušil současně další rozhodnutí obsahově na zrušený rozsudek navazující a podle § 270 odst. 1 tr. ř. okresnímu soudu uložil, aby věc v potřebném rozsahu znovu projednal a rozhodl.